Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 259 (10.642) Львів, середа 18 листопада 1925 Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

Редакція і адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щад. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Гол. Редактор приймає від 11—1 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл. за границю: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 40 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. [illegible]

В справі оголошень звертатися до Адміністрації. Ціна одного примірника 20 сот.

Небезпека.

Берлін, 13. листопада 1925.

Під кінець XIX. століття Европа стала тривожитися т. зв. жовтою небезпекою, себто небезпекою, яка загрожує білій расі з боку Монголів.

З часів російсько-японської війни цей страх ріс. Навіть Вільгельм II., котрий говорив нераз, що крім Бога нікого не боїться, турбувався тією жовтою небезпекою.

Велика европейська війна відсунула це питання на далекий плян. Монголи не скористали з того, що білі народи воювали з собою, не двигнулися на них. Японія вдоволилася тим, що забрала німецькі надбання на далекому сході, продавала гармати Москалям і на війні робила не найгірший бізнес.

Нині кожному ясно, що жовта небезпека це діло далекої будучности, бо жовта раса переживає такі важкі внутрішні процеси, що агресивні пляни на більшу міру їй тепер не по силам.

А всеж таки тим Европейцям, що мають сміливість і охоту зазирати в дальшу будучність, мороз іде по спині. Що буде, коли це жовте море, яких 700 міліонів людей, двигнеться на стару грішницю, зненавиджену всіми Европу?

Питання тим більш тривожне, що останніми часами також ісламський світ починає нервуватися. На великому фронті від Цевти до Дамаску, від Марокка до Моссулю слідний рух, охота до боротьби зі зненавидженими носіями европейської культури.

За тим фронтом океан народів, Марокко, Туніс, Альжир, яких 20 міліонів, Египет і Судан — теж до 20, Мала Азія — коло 15, майже стільки Музулманів в Европі, 70 міліонів в Індіях і т. д.—разом коло 300 міліонів ісповідників пророка.

Це не жарти! А там—Туркестан, Джунгарія, Тибет, Монголія, Манджурія, Китай і Японія. Є чого лякатися, особливо коли в кого нечиста совість. Що в Европі вона не найчистійша, це певно. Вправді на своє виправдання можуть сказати Европейці, що Монголи перші на них нападали, що вони тільки відперли їх і перейшли до протинаступу, що їх святим обовязком боронити своєї вищої культури і т. д. (Мало чого не можна говорити!) Але що на це зі свого боку завважить Індія й Египет? Присуд історії щонайменше непевний.

Процес европейських завойовників з ісламськими поневолюваними народами не нинішний. Йому вже більше сто літ. Пересічний Европеєць, занятий своїми домашніми ділами, забуває про Абд ель Кадіра в Альжирі, про Шаміля на Кавказі, про Нана Сагіба в Індії, про масакру на Ліваноні, про повстання Кабилів 1871 року, про Магді в Судані, Ракішандію в центральній Азії. Але не забувають його ісламські народи. Культура, яку їм приносять Европейці, тієї памяти не зменшує, а зміцнює. Ісламські народи всетаки по трохи европеізуються. Довідуються, що таке гігієна, школа, преса і т. д. Недуги й пошести зменшуються, дорога з Мекки до Медини не вкривається тисячами трупів, як колись. Звірі не роздирають так багато людей, як перше, люде краще їдять, мешкають, словом—живуть. І їх приріст більший. Тепер обчислюють його на 25 проц. від тисячі. А що буде завтра?

Европа мусить з тим рахуватися. Покладатися на вищість воєнної техніки можна тільки до деякої міри, бо кінець кінцем про все рішає таки чоловік, не машина. І нашим предкам, від ніг до голови в сталь закутим, коли вони виступали до бою з пів голими Татарами, здавалося, що вони непобідимі. А сталося щось друге. І Римляне побіжували світ, поки їх північні „дикуни" не побідили. Теперішня культура не перша і мабуть не остання. Як мала попередниць, так матиме й наслідниць. Її довговічність залежить від неї самої, а краще сказати від її представників і провідників, від того, чи і в якій мірі будуть вони передбачувати грядучі катастрофи. Хто нас може впевнити, чи цей фронт від Цевти до Дамаску не є одною з тих грізних небезпек, які загрожують гордому й самовпевненому Европейцеві? Хто може запевнити нас, що фронт цей не потягнеться згодом дальше аж до Манджурії, до не чужого нам Зеленого Клина? Европейці горді своїм умом, своїм високорозвитим інтелектом. Але де певність, що в ісламському і в монгольському світі не явиться якийсь не Абд ель Крім, не Султан Паша ель Атраш, навіть не Шаміль і не Нана Сагіб, а новий Тамерлян, Могамед, або прямо якийсь ісламський чи монгольський Наполеон, котрому схочеться і котрий буде мати спромогу покінчити більше ніж столітню боротьбу сходу з европейськими завойовниками?

Гордість засліплює, засліплення до остаточної побіди не веде.

Европі не зашкодилоб трохи прискромніти. Перед нею не дуже то ясні й веселі виглядки.

Вона перелюднена. На заході, на полудні і в центрі більше людей, ніж земля може вижививти. В Бельгії, в Швайцарії, в Німеччині і т. д. проблема еміграції це питання життя і смерти. Кудиж еміґрувати Европейцям? До Росії і на Сибір? Там большевики. До Америки? — контингент. До північної Африки? —повстання.

Час схаменутися Европейцям. Цілий світ їх не любить. Дивиться на них, як на своїх кривдників, як на завойовників і гнобителів. А в Европі? І тут яких 50 міліонів покривджених народів. До того безліч невдоволених. Ні одного питання не вирішено. Навіть релігійного ні. А національне, земельне, економічне і т. д.? В Европі є свої, европейські Ріфи, Доузи і Кабилі.

Серед того розгардіяшу одні шукають порятунку у большевизмі, инші у фашизмі. Кажуть: це нові релігії. Які? Диктатура і такі вигуки, як отсей, що немовто Бреннер не ціль, а точка випаду на північ? Невжеж Европу спасуть такі нові релігії?

І не вжеж буде вона сита дальшим зазіханням на казкові богацтва сходу? Це казка давно минулих літ. Скрізь, куди обернеться Европа, підноситься згодом тзв. життєва стопа. Азіяти й Африканці вчаться від Европейців краще й вибагливійше жити, набираються европейської культури. А вона дорога! Колись за скляне намисто давали золото, жемчуг і дороге каміння, тепер — нема дурних!

Чи не пора, щоб Европа шукала нових шляхів,—загальної праці, поміркованого життя, шляхів простійших і чистійших, бо на старих—за багато кривди? **Богдан Л.**

У кліщах тариф і протекціонізму.

I.

В Польщі кується новий тарифовий розпорядок, який мав би причинитися до санації господарства тим, що має зреконструувати дотеперішні тарифові, а тим самим і торговельні зносини зі заграницею і злагіднити господарську війну з сусідніми державами. Влада веде одночасно тарифові переговори з Німеччиною, та залицяється до СРСР., маючи надію, що введення цього розпорядку в життя поправить не одно лихо, заподіяне дотеперішніми необдумано поклеєними і часто противорічними тарифами. Добре уладження тариф це важнійша ділянка внутрішньої і заграничної господарської політики держав, яка вимагає не аби-якого хисту, щоби тарифи вийшли з користю краєвій продукції та щоби стали помостом згоди зі сусідами. Дотеперішня польська тарифова політика лише розятрила сусідів проти Польщі, а одночасно забила краєву продукцію. Тож не диво, що вкінці відозвалися сильні голоси за її реконструкцією для санації польського господарства. Та не що поможе? Для орієнтації варто приглянутися дотеперішній тарифовій ділянці господарської політики польської влади — тим більше, що деякі польські пропагатори, все скорі до пересади, приписують намірений реконструкції навіть ініціятиву до европейського господарського миру.

Відомо, що світова війна, скінчена в 1918 р., перемінилася в неменше завзяту і руйнуючу господарську війну. Усі европейські держави повідгороджувалися тарифами немов граничними кільчастими дротами, і одночасно кожна змагається для самовистарчальности двигнути у себе системою протекційних підмог ту галузь своєї господарки, яка не може піднятися власними силами.

Принціп продукції є: продукувати дешево, багато й добре, а підкошувати всіми способами продукцію противників, щоби заливати їх своїми товарами. Ціла Европа, порозривана прогібіційними тарифами, створила штучну економію, в кожній державі нишу. Це якраз викликує в державах Европи щораз нові і тяжкі кризи — тим більше, що вже зброїна війна створила для них багато передумов. Із цеї війни терпить населення Европи більше, як за часів війни.

Над Европою вагітить ще одна сила: Америка. Вона може зовсім слушно сьогодня назвати Европу своєю домінією. Обовязок сплати понад 22 міліярдів долярів довгу і щорічно пів міліярда відсотків для Америки безчастаючо підтинає господарську й фінансову силу европейських держав та поглиблює невідкличні кризи. Европейські держави не в силі замкнутися тарифами також від ввозу товарів з Америки, бо Америка вяже сплату давних зобовязань та можність добуття нових кредитів з корисними для неї торговими умовами.

Одночасно одна Америка є в силі дати Европі найдешевший товар. Використавши торгову конюнктуру в часі війни, вона осягнула в ділянці продукції нечувано високий ступінь. Вона видосконалила методи в організації праці, у використанні машинових і людських сил та час для масової продукції. Підприємчивий геній Америки не має в Европі рівних собі конкурентів у продукції ізза досконалости й дешевости виробів у всім, почавши від самоходів Форда, а кінчаючи збіжжам і худобою. Американська комунікація є теж найсправнійша і найдешевша. Тож не диво, що Европа гнеться під вагою американських кредитів і потопає під заливом американських товарів.

Одначе американський поступ не лишився без впливів на держави Европи; він викликав революцію у внутрішній господарській політиці европейських держав. У тих державах, головно в державах, що окружують Польщу (Німеччина, Чехословаччина, Україна) пробудилося велике зрозуміння для господарського поступу і визволення зпід чужих впливів. Політика раціональної організації праці, оперта на американських наукових дослідах і зразках, найшла в цих державах наслідників у піднесенні видатности та у подешевінні промислових і хліборобських витворів. Упромисловлення хліборобства на Україні поступає великанськими кроками вперед. Земельна реформа, інтенсифікація управи, раціональне уліпшення метод праці, фахова освіта населення, організація збуту, наладжування відносин зі сусідніми державами для полекші у вивозі, а все те для видержання конкуренції — ось найважнійша ділянка внутрішньої політики правлінь цих держав.

По широкому світі.

Дамаск, як подають телеграми, наново обстрілюють.

Муссоліні одержав нові законні уповноваження щодо ненарушности своєї влади, які роблять його майже рівнорядним з королем.

Повнолітній князь Італії ввійшов до сенату як новий його член.

Між німецькими націоналістами повстало розходження в справі становища до льокарнських договорів.

Зза океану.

Організація б. стрільців УГА. — Свято 1. листопада.

Філядельфія, 3. листопада 1925.

Вже давно відчувалася в Америці потреба організації Стрільців Української Армії, що чимраз численніше напливають сюди з ріжних европейських осередків. Підготовчі зобори в цій справі відбулися 9. жовтня п. р. в Філядельфії. На них вибрано тимчасову управу, яка в окремому поклику завізвала все українське вояцтво в Злучених Державах і Канаді до організації в стрілецькі гуртки.

Дня 18. жовтня п. р. відбулися вже установчі зобори Стрілецького Гуртка у Філядельфії, на яких вибрано отсю управу: Вол. Галан голова, Василь Петрусик писар, Теодор Свистун скарбник, Семен Личак та Семен Лев провірочна комісія. Членську вкладку установлено на 1 долар річно, а крім того кожний член гуртка платить 25 центів місячно до Національної Скарбниці, якої управа спочиває тепер в руках Гуртка, а після порозуміння з краєвим стрілецтвом буде проголошений її окремий статут та управа.

Метою нової організації тісний звязок зі всіми стрілецькими гуртками за океаном. Українські вояки-емігранти, що приїздять сюди, стрічають тут зовсім відмінні відносини, а не маючи ніяких товариських вказівок, затрачуються серед американського політиканства й витрачують свою силу на справи, що не приносять ніякої користи українській справі. Управа філядельфійського Гуртка плянує низку викладів

Традиційне вже у нас **свято 1. листопада** відбулося і в цьому році величаво. В 6. год. вечером тогож дня заповнилася українська галя при 849 Н. Франклин Стріт битком народом. Заступлені всі кола української філядельфійської громади, бовтва, товариства, Січовики й Січовички, Настрій піднесений, урочистий.

Програма свята багата, добре підготована. Відкрив його п. Т. Грицей, після чого відіграно І. часть сценічного образу

укладу старшини 10-го галицького полку УГА., п. В. Г. Потім слідувала точка за точкою: скрипкове сольо п. Пилипа Дубаса, діточа деклямації, фортепянове сольо п-ни К. Росолович, барітонові соля п. В. Печенського, діточа оркестра, вязанка стрілецьких пісень, відспівана мішаним хором під проводом п. М. Коцюбинського і т. и. Святочну промову виголосив з питомим йому темпераментом д-р Лука Мишуга. Закінчено свято відіграннням II. части образу „В боротьбі і крові добудем право своє".

Свято лишило по собі незатерте враження і буде довго в памяти численних учасників, що з вірою в недалеку вже перемогу нашої святої справи опускали українську галю.

О.

Опорожнення кольонської смуги.

Представники союзних держав додержують своїх зобовязань, щоби дати приклад Німеччині, що поза їх словами скривається щира воля порозуміння. По тості Чемберлена в честь згоди з Німеччиною, приходить черга на опорожнення кольонської смуги — найбільше болючого місця підчас останніх розмов на тему мирових тенденцій.

1-го грудня війська переможців покидають зайняту територію. Вже сам цей факт матиме перші корисні наслідки: німецьке населення, над яким тяготіла атмосфера воєнної окупації, відітхне свіжими грудьми. Щезнуть буденні конфлікти з окупаційною армією, яка при найкращій волі, мусить давати відчувати брутально свою присутність, реквіруючи доми, розташовуючись там, де спокійне населення відчуває потребу свободи рухів.

Відпадає стара теза Пуанкаре, за яку стільки боролись два попередні уряди на спільних конференціях, що союзники покинуть німецьку територію щойно тоді, коли Німеччина виконає до останку всі свої зобовязання, даючи доказ свого миролюбства.

Одночасно німецький уряд одержує нову дипльоматичну зброю в обороні підписаних ним міжнародніх договорів. Одним з найповажніших аргументів, якими воюють німецькі націоналісти проти цих договорів, було міркування, що союзники не опорожнять обіцяної німецької території і німецькі політики у своїй добросусідности ще раз пошиються в дурні. А проте примирюючий акт союзників є не тільки доказом льояльности, але наслідком глибокої, тверезої надуми. Франція та Англія прийшли до пересвідчення, що продовження окупації минається з метою. Насильними засобами не можна нічі добути від Німеччини виконання зобовязань, зважившии, що в багато важші минулі моменти нелегко було це зробити. Союзники, опорожнюючи кольонську смугу, стверджують одночасно устами своїх представників на конференції амбасадорів, що розоброєння Німеччини є майже довершене.

Тепер приходить черга на Німеччину дати доказ довіря супроти союзників. Цікаво, чи німецька опінія перехилиться вповні на бік оборонців льокарнських пактів.

Радянська Україна.

Пресова палата у Харкові.

В Харкові наміряють побудувати величезну палату преси, в якій найшлиби приміщення редакції усіх харківських газет, усі видавництва, велика друкарня, радіостація і секція робітників пера.

(„Парижский Вестник").

Український буджет на 1925—26 рік.

Державний буджет України на 1925—26 господарський рік виносить у прибутках і видатках суму 165,443.207 карбованців. Буджет Автономної Молдавської Соціялістичної Республики, що становить складову частину буджету України, виносить у прибутках суму 1,145.176 а у видатках суму 2,813.268 карбованців. Дефіцит у сумі 1,668.092 відноситься на рахунок буджету УСРР. Поміж поодинокі Комісаріяти розділено всю суму українського буджету ось як: Освіти 30,753.000; Здоровля 8.022.000; Земельних Справ 19,037.000; Юстиції 3,135.000; на фінансування сільсько-господарського промислу 25,776.000; для фінансування місцевого промислу 5 міліонів; для електрифікації 23 міл.; комунальному банкові 17 міл.; на боротьбу з безробіттям 3 міл.; кооперативному банкові 2.500.000; сільсько господарській кооперації 5 міл. 350 тисяч; домашньо промисловій кооперації 700 тисяч; споживчій кооперації 5 міл.; державній торговлі 14 міл. Загально побільшено в цьому році буджет дуже значно. В деяких випадках він побільшений на 46 відсотків у порівнанню з минулорічним (земельні справи), в инших на 63 відсотки (народня освіта та культурні справи), а в деяких аж на 86 відсотків (народнє здоровля і поправа санітарних відносин).

(„Вісти").

Зразкова поліція.

Інтерпеляція посла **Братуня** і тов. з Українського Клюбу до міністерства внутрішніх справ **у справі катування** мешканця села Цецевичі, сарненського повіту поліцаєм Миколою Новаковским.

Український Клюб одержав жалобу такого змісту: „Дня 23. жовтня п. р. прибув до нашого села поліцай ч. 1790 М. Новаковскі з постерунку в Антонівці та почав вимагати від мене, як сільського десятника, підводи. Я відмовив, бо не маю права роздавати підводи, з другого боку поліція не має права вимагати підводи для приватного ужитку. Поліцай обурений моєю відмовою наказав мені копати рів. Коли я відмовив, ударив мене поліцай три рази в лице, а на мою увагу, що бити не вільно, завів мене до помешкання війта Новака, замкнув за собою двері та побив мене важко аж до крови. Потім той самий поліцай на спілку з помічником команданта того самого постерунку облив мене водою та наказав нікому не казати про побої. Новаковскі заявив, що побив мене тому, бо був голодний і наслідком того здenервований. Свідками катування були: Якім Марковець, Евдокия Гарчелюк, Кузьма і Софія Новаки, Іван Бінкевич і Яків Пархомчук, мешканці села Цецевичі Великі. Подаючи повищий факт до відома міністра інтерпелянти запитують: Чи поліцая притягнуть до відповідальности і чи на будуче поліційні органи припинять знущання над невинними людьми.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!!

Д-Р У. КАРПЮК.

Змарнована армія.

З сумом питаєш себе, чому ніхто зі західно-українських діячів не навязав підчас війни звязків зі Стидом*) — він-же знав неодного з них у Відні — чому не була поставлена справа утворення українських легіонів з полонених в Італії" — нарікав у свій час п. Борщак, пишучи в „Ділі" про „Спомини Вікг. Стида".

З тим більшим сумом питали себе колись про це наші полонені в Італії. Було їх 100.000, з того кількасот старшин. Всі вони походили з найкращих австрійських полків ріжної зброї, досвідчені в боях на фронті сербськім, російськім та італійськім.

Розміщено їх малими гуртками по таборах усієї Італії, на континенті і по островах, всуміш з иншими Австрійцями. Всяке листування між таборами було заборонене. Італійці одначе переносили деяких полонених з одного табору в другий, а такі переселенці розносили зі собою вісти про табор, з якого вийшли. Лише в той спосіб мали змогу наші полонені мати огляд чисельного стану Українців та настроїв серед співтоваришів неволі в инших таборах.

В той сам спосіб упевнились наші полонені, що всіх їх лучить один дух і одно незломне бажання — видістатися в цілости як армія з неволі домів чи то для оборони нападених земель, чи як завязок українського війська.

Італійське міністерство війни стежило уважно за настроями серед полонених Австрійців, особливо Славян, котрих задумувало вихіснувати для утворення протиавстрійських національних легіонів. У тій цілі покликано до життя в Римі спеціяльні комітети для полонених Хорватів, Чехів, Поляків і Румунів. Комітети ті увійшли в звязок зі своїми полоненими; — лише українського комітету в Римі не було.

До більших таборів, як нпр. на острові Азінара біля Сардинії, приїхали з Риму італійські старшини для піддержання звязку з полоненими. Найстарші споміж наших старшин в таборі Азінара, надп. Мирон Дутко і пор. Іван Калужняцький, зєднали собі італійського звязкового, так, що Рим давав просто вказівки нашим полоненим в їх дальших організаційних заходах і спинив цілковито акцію Деніківа, який живо заінтересувався нашими полоненими.

В міру того, як Австрія хилилася до упадку, стягали Італійці в поспіху Хорватів, Чехів, Поляків і Румунів до окремих концентраційних таборів — лише Українці залишились дальше під спільним дахом з Німцями та Мадярами.

Тимчасом Австрія роспадалася. Один із останніх фронтових звітів італійського головнокомандуючого ген. Діяза подавав до відома, що Австрія валиться, австрійські відділи кидають свої становища й утікають в запілля або піддаються без опору побідним Італійцям на цілім майже фронті. „Soltanto i battaglioni rutheni del Galizia Orientale nel Tirole del Sud ci prestano una resistenza accanita". (Одинокі лише відділи Українців зі Східної Галичини ставлять нам в полудневім Тиролі завзятий опір).

Инші славянські полонені перетворені були вже на готові легіони і складали присягу на площі Гарібальдіого перед своїми комітетами в Римі на вірність їхнім новоскресшим батьківщинам. По запрisяженню відїздили легіони в повнім екві пунку під дальший провід Праги, Варшави, Білгороду і Букарешту. Кожний із тих новоповсталих урядів мав під рукою готове свіже військо, без якого не були би вони показали себе такими геніяльними будівничими своїх держав.

Наших полонених огортала роспука. З Галичини і з дальшої України ні вітру, ні хвилі. Заходи самих полонених щодо утворення комітету в Римі, сконцентрування Українців в однім окремім таборі й утворення українського легіону, всі ті заходи не вистарчали. Надаремно напливали до Риму письма, меморіяли, то-що. Італійці заявили, що не можуть числитися поважно з голосом полонених, доки ні Львів ні Київ їх не піддержить; от нпр. Варшава або Прага жадали від давна видачі своїх жовнірів, тому й одержали їх.

В той час поверталися до Італії тисячі Італійців з Галичини, де сиділи доти по таборах як полонені Австрією. Всі вони оповідали нашим полоненим про хід подій у Галичині, про те, як наша людність прихильно до них ставилась, як Українці проголосили свою державність і випустили їх всіх з таборів на волю.

Випустили — заки зажадали видачі своїх! Невжеж ніхто в краю і не думав про заміну?

Серед таких вістей наші полонені ждали дальше. Ждали і вимирали: нестерпний клімат, малярія і тиф

*) Колишній редактор „Таймсу", один з найбільше впливових англійських журналістів.

Вшанування праці.

Ювилей Вол. Дорошенка.

Дня 14-го п. м., прихильники та други Володимира Дорошенка зібралися на спільну святочну вечеру, щоби вшанувати 25-літні роковини його письменницької діяльности. Настрій був наскрізь товариський, несилуваний, без штучної атмосфери офіціяльности, погідний та природний, мов вдача симпатичного, скромного ювилята. У скромнім святі крім найближчих приятелів ювилята взяли участь представники наших ріжних культурних та громадських організацій. А саме, пані: К. Гриневичева, С. Дорошенкова, В. Завадська, Я. Корчинська, Н. Дорошенківна і пп: д-р В. Бачинський, дир. П. Бунек, М. Возняк, М. Вороний, д-р Л. Ганкевич, д-р А. Говикович, Ф. Дудко, В. Завадський, дир. Колтунюк, І. Калинович, ред. І. Кваснииця, П. Кожун, М. Корчинський, О. Костик, І. Крипякевич, В. Кузьмович, д-р І. Куровець, д-р Д. Левицький, Ю. Магалевський, С. Магаляс, Д. Лукіянович, В. Мудрий, О. Навроцький, І. Німчук, Олійник, проф. І. Огієнко, д-р В. Охримович, ред. Д. Паліїв, А. Петренко, проф. І. Раковський, М. Рудницький, д-р К. Студинський, М. Струтинський, М. Таранько, М. Тарнович, Трохименко, П. Холодний, В. Хорапко, В. Целевич, ред. Ф. Федорців, І. Шендрик і багато инших.

Найкращим доказом симпатії, якою користується В. Дорошенко, була скількість привітних листів, що прийшли на цей вечір в краю і в чужині. Привіти прийшли від: С. Петлюри, Паризького Союзу українських еміґрантів у Франції, Українського Парляментарного Клюбу, Українського Центр. Комітету у Варшаві, закорд. делеґації укр. соц.-дем. партії, українського еміґр. громадянства Варшави, т-ва „Просвіти“, М. Черемшини, Сенату Української Господарської Академії в Подєбрадах, Українського Т-ва допомоги еміґрантам, Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка, Українського Інституту Громадознавства в Празі, Друкарні „Діло“, Кооперативи „Дукар“, Союза українських студентів еміґрантів у Польщі, Т-ва б. вояків Армії УНР., А. Лівицького і ген. Сальського, А. Жука, проф. Зайкина, д-ра Лукасевича, „Сільського Світу“, Акад. Громади Педаг. Інституту у Празі, д-ра В. Старосольського, Історично-фільольоґ. Т-ва у Празі, проф. Л. Білецького, Вал. Садовського, краківського відділу Україн. Центральн. Комітету, Ст. Сірополка, О. Саліковського, В. Стефаника, редакції „Тризуба“, ред. „Громадського Голосу“, Українського Громадського Видав. Фонду, Вол. Левинського, Вяч. Прокоповича, Педагогіч. Інституту ім. М. Драгоманова у Празі, Українського Правничого Т-ва в ЧСР., Кооперативи „Український Театр“, групи української національної молоді у Празі, Т-ва „Супруг“, Р. Лащенка, д-ра С. Томашівського, д-ра Я. Гординського, Дм. Котка, п-ва Русинів з Болехова, Грушкевичів в Станиславові, Мочульських з Грималова, о. Волянського, др. В. Сімовича, Драченка та багатьох ин.

Свято відкрив короткою і теплою безпосередньою промовою дир. М. Галущинський. Після відчитання телеграм і привітів промовляли: д-р С. Федак, д-р В. Охримович, д-р І. Раковський, д-р М. Кордуба, д-р Д. Левицький, М. Вороний, М. Корчинський, Петренко і М. Рудницький. Ювилят дякував усім зворушеними словами, впевняючи, що це свято впало на нього зовсім нежданно і незаслужено, тому, що він почував себе завсіди тільки звичайним рядовим жовніром, який сповнює покладений на нього буденний обовязок.

Свято протягнулося до пізної ночі в атмосфері дружньої гутірки.

забирали кожного дня по кілька жертв. Виснажені на тілі невольники піддавались недугам; за те духом не подавались. Всякий, кого лише спитав, рвався домів — не до родини а просто на фронт. Иншої відповіди не можна було й почути. Італійці часто не мали слів подиву для наших жовнірів, врештою дивувались байдужности Українського Уряду і співчували з полоненими.

Нараз загомоніла італійська преса про приїзд до Риму гр. Тишкевича, посла України до Ватикану. Цілі статті присвячувано його особі і відношенню Італії до України. Часописи розводилися над прихильністю папи до нас. „Giornale d' Italia“ оголосило за уповажненням Ватикану, що папа Бенедикт XV. відмовляє в своїй каплиці кожного дня ранком окремі молитви за самостійність України. Журналісти рвалися на перемину до розмов з гр. Тишкевичем про біжучі справи.

Наші полонені неначе віджили. Зараз-же вислали до гр. Тишкевича привіт, описали докладно положення полонених Українців, їх чисельність і бажання. Особливо зазначили полонені готовість станути всі як один муж в обороні наших нападених земель. Полонені благали, щоб їх вирвати з неволі і розпоряджати ними як українською армією.

Гр. Тишкевич відповів коротким листом. Він дякував за привіти, висловив своє співчуття і згодився на намір полонених, щоби звернутись через нього з довшим письмом до папи. Рівночасно повідомив він полонених — на тих-же велике здивування — що в Римі істнує від довшого часу окремий висланник українського уряду в справі полонених та що до того висланника належало би в першій мірі звернутися. Тим висланником мав бути п. Севрюк. — Вмить звернулись полонені на вказану адресу один раз, другий одначе ніколи жадної відповіди звідти не одержали.

Папа Бенедикт XV. звертався з успіхом до прилюдної опінії Европи в кількох справах, наверх принайменше, світських, прим. в справі Вірменії. Тому вислали наші полонені через гр. Тишкевича до папи довше письмо. Просили його, щоб вставився за них перед покликаними органами, щоб поміг їм вирватись з полону, де вони безпотрібно так караються на тілі і на дусі, без вісток від родини. Рівночасно просили вислати греко-католицьких священиків до таборів, де є Українці.

(Докінчення буде.)

За рідну землю.

Віче в Перегинську.

Перегинсько, 10. листопада 1925.

Дня 8. ц. м. відбулося в Перегинську долинського повіту віче в земельній справі. Учасників віча зібралося около 500 душ. Віче відкрив о. декан Патрило, зазначуючи, що від кільканадцяти літ це перше повоєнне віче в Перегинську. До президії увійшли п. Іван Мигович — господар з Небилова як предсідник і п. Ярослав Небиловець як секретар.

Справу законопроекту земельної реформи реферував д-р Роман Курбас, вияснюючи зібраним стан справи законопроекту і значіння та наслідки проектованої кольонізації для нашого селянства і народу.

Опісля п. Небиловець реферував справу теперішнього положення селянства і підніс цілу низку місцевих потреб селянства, як справу відшкодування за шкоди заподіяні диками та справу реґуляції Лімниці. В дискусії забирало слово кільканадцять селян. Віче прийняло одноголосно поставлені резолюції в справі земельної реформи, а крім цього резолюції з домаганнями реґуляції Лімниці, уможливлення Підгірянам дешевого випасу худоби в полонинах, зміни законодавства в справі відшкодування за шкоди зроблені диками, зміни законодавства про охорону лісних робітників від випадків та відшкодування їхнім родинам.

З дискусії виявилося, що підгірське населення, живо цікавиться справою земельної реформи і добре розуміє її значіння.

З українського життя в ЧСР.

Прощальний вечір і відїзд до Канади артиста-балетмайстра Василя Авраменка.

Прага 8. листопада 1925.

В Подєбрадах в салі Соколовні відбувся 18. жовтня ц. р. виступ Подєбрадської школи українських народніх танців, а одночасно і прощальний вечір, з приводу відїзду керовника тієї школи арт. В. Авраменка до Канади.

Саля була переповнена по береги публикою, Українцями й Чехами. Всі бажали на власні очі пересвідчитися про надзвичайні досягнення арт. В. Авраменка в культивуванні українського національного танку, про що в свій час так багато писала преса, підчас виступів славнозвісного артиста в Галичині й на Волині. Немале зацікавлення і серед Чехів викликало заснування школи українського танку, бож чимало й чеської молоді вступило до школи арт. Авраменка. Приїхали на вечір і гості з Праги, арт. Микола Садовський й инш.

Вже перша точка програми „Танкові постави і кроки“ викликала шумливі оплески і захоплюючий настрій публики. Далі йшов цілий ряд танців: гуртових і сольових, обрядових й історичних, у виконанню хлопців і дівчат, дорослих і дітей: „Великодна гаївка“, „Козачок подільський“ сольо, „Коломийка“, „Чумак“, „Гопак“ колом із вільними сольо“, „Катерина“ херсонський танець, „Гопак“ колом в одну пару, „Чумачок“, „Аркан“, „Козак“ сольо, „Журавель“, „Катерина“ гуртовий танець, „Хустовина“, „Запорізький козак“, та вільне сольо самого арт. В. Авраменка.

Чудова пластика рухів, грація і строга маточка свідчать про роботу великого майстра українського танку. І це досягнуто за короткий час двох чи трох тижнів.

Серед загальної програми не можна не відзначити деяких точок, що виконані з особливим успіхом: „Козачок подільський“ виконалий дівчинкою Арою Чернявською, це справжній талант, її викликали на біс і нагородили дуже шумливими оплесками; „Коломийка“, що повівала красою Гуцульщини у виконанні п. п. Галямова, Безухова, Норка й Кувацького; „Чумак“ викон. п. Кравченком; „Козак“ викон. п. Осінчук; „Аркан“ викон. п. п. Виноградником, Гладієм, Іванушкиним, Прокоповичем та инш.; „Катерина“ викон. п. п. Шовгенівною, Боковою, Соковичевою, Єньковою, Тедігою і Прикладовичем, а особливо „Чумачок“ викон. трьохлітнім Любою Виноградником. Цей „артист“ із надзвичайною віртуозністю проробляв своїми маленькими ніжентами всі складні рухи шкільного танку. Взагалі виступ на сцені дітей зробив дуже приємне вражіння.

Показ на сцені арт. В. Авраменка в танку „Вільне сольо“, викликав на салі грім оплесків, що перейшли в овацію. Після довгої і тяжкої хвороби ноги, (яку він зламав у друге по приїзді до ЧСР.), артист ніби вирвався з пут і вихором понісся по сцені. Всі боялися, щоби знов не трапилося нещастя з ногою.

По закінченні програми на сцену вийшли всі учні школи і піднесли арт. В. Авраменкові адрес, в роскішно вишиттій оккладинці. Адрес відчитала учениця п. Шовгенівна: „Дорогий друже! Ми, учні твоєї школи українського національного танку в Подєбрадах — студенти Української Господарської Академії в Ч. С. Р. вітаємо тебе, як борця за визволення української нації в галузі мистецтва відродження українського народнього танку. В бурях революції 1917 р. повстала велика Україна. В ріжних галузях народнього життя кипіла творча праця: залунала наша мова, пісня, будувалася рідна школа, а золотий Київ оздобився могутніми хвилями козацьких жупанів. Але один з діямантів народнього скарбу — український національний танець лежав занедбаний, засмічений і осміяний. І багато людей цуралися його! І ти, селянський парубок, підняв той діямант, очистив його гарячою любовю і танцем став служити Україні. В часи звіря і тяжких нелюдських страждань

.........ти працею своєю, вогненним простим словом і завзятим шляхетним танцем запалював юнацькі, дівочі й козацькі серця, закликуючи їх любити свій танок, любити Україну!

Славаж-ж тобі, сине народу нашого! Бо ти з тих, що кохаючи край рідний, братерською любовю, зливаєш в єдине велике українське море Наддніпрянців і Наддністрянців, Гуцулів і Буковинців і тих, хто любить народ наш! Нині прощаючись з тобою, ми приносимо тобі глибоку подяку за твою працю і кажемо: живи! козаче молодий, працюй надалі і танцем завзятим воскреси запорожські серця в дітях України, бо з ними воскресне й Вільна Соборна Україна“.

Читання адресу викликало сльози у арт. В. Авраменка.

Другий адрес піднесли учениці Чешки. Після того виступали з промовами. Михайло Обідний вітав імпровізованими віршами:

....
Ще в одну святиню
Нашої душі,
Ніби в долах синю
Ти знайшов ключі.

Ти знайшов забутий
Призабутий шлях,
Що купався в зорях
По віках-літах.

Може й краще, любий,
Що не там, а тут
Наші зорі квіти
Сонцем зацвітуть!
....

Далі промовляли представники Комітету, який заопікувався п. В. Авраменком підчас його хвороби — п. Д. Олександрович і п. д-р Модест Левицький: останній, зазначивши велику й корисну працю арт. В. Авраменка, побажав йому щасливої подорожі до Канади і успіхів в його роботі!

Арт. В. Авраменко у своїй відповіді сердечно дякував громадянству за моральну і матеріяльну підтримку, особливо коли він був хворий і цілковито не мав ніяких матеріяльних засобів і для лікування і взагалі для життя, також висловив подяку і братньому чеському народові за гостинний куток, який знайшов Славянин у Славянина.

Ще продовжувалися на салі до 3-тої год. ночі гуртові українські танці, якими керував п. В. Авраменко. На прохання публики він ще й тут протанцював і так захопив присутніх, що його й дівчину Чешку, яка з ним танцювала, підхопили на руки і носили по салі під грімові оплески і крики „слава“.

На другий день в годині пів третої арт. В. Авраменко виїхав з Праги до Канади.

Г. Оверний.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Скшиньскі премієром.

По конференції з президентом Войцеховским, місію утворення нового кабінету одержав мін. Алекс. Скшиньскі.

Скшиньскі в розмові з дневникарями заявив, що його кабінет, о скільки дасться йому склеїти його, буде „кабінетом порозуміння“.

Клюб ППС. висунув кандидатуру Пілсудского на міністра військових справ.

Заграниця про ситуацію в Польщі.

В Берліні і Льондоні кружляють вістки, що прихильники Пілсудского хочуть оголосити його диктатором.

Арештування офіцирів у Варшаві.

Командант місця у Варшаві казав арештувати 6 офіцирів, які в публичних льокалях говорили про потребу заведення диктатури.

Вибори в Чехословаччині.

В виборах до сойму і сенату в Чехословаччині взяло участь около 90 прц. виборців. З дотеперішних даних першого скрутинію виходить, що сторонництво республиканців одержало 24 мандати, чехословацьке людове сторонництво 21, комуністи 20, чехословацькі соціялісти 17, чехословацькі соціялдемократи 18, німецькі аграрії 12, німецькі соціялдемократи 10, чехословацькі народні демократи 3, німецькі християнські суспільники 6, німецькі націоналісти 2, Поляки 1.

Президент ради міністрів Свегля зложив на руки президента Масарика димісію цілого кабінету. Президент димісію приняв.

З дотеперішного висліду виборів виходить, що коаліційний уряд вийде дещо ослаблений, але задержить певну більшість. Всіх дотеперішніх міністрів вибрано знову.

Д-р Бенеш, який находився на лісті народніх соціялістів, вибраний величезною більшістю голосів.

В самій Празі до 3 години рано дня 16. ц. м. був відомий такий вислід воборів: Партія чехословацьких соціялістів 93.850 народньо-демократична партія 77.100, комуністи 58.200, соціял-демократична робітнича партія 36.000, чехословацька людова партія 25.000, ремісничя партія 25.000, народня партія праці 18.000, республиканська партія аграріїв і дрібних земельних власників 9000.

На Словаччині і в Підкарпатській Руси, як з дотеперішних вислідів голосування виходить, чеські і німецькі соціялдемократи стратили досить значну скількість голосів на річ комуністів.

НОВИНКИ.

— **З ґімназії СС. Василіянок у Львові.** „Wiek Nowy“ з дня 14. ц. м. в сензаційній статті про „фальшивого майора“ подав, що о. Антін Каята є катехитом в ґімназії СС. Василіянок у Львові. Отож є це незгідне з правдою: о. Антін Каята ані не був ніколи, ані тепер не є катехитом названої ґімназії, а також не мав ніколи й не має тепер ніякого звязку з властником ґімназії, котрим є Ігуменат монастиря СС. Василіянок при вул. Зиблікевича у Львові. — За управу ґімназії СС. Василіянок у Львові: *Д-р Василь Щурат*.

— **50-літній ювілей праці** обходило у Львові дня 14. ц. м. сімох друкарських робітників, а саме пп. Гузар Йосиф (з друкарні Вид. Сп. „Діло“), Гавлер Рудольф, Катце Франц, Медицький Іван, Зембіньский Йосиф, Феєстер Давид і Меліва Франц. В гарно прибраній салі „Огнища“ зібралося около 200 друкарів, які витали своїх товаришів. Виголошено цілий ряд промов (між иншим і в ім. друкарні „Діло“ говорив п. Буяк), а хор друкарів відспівав українські й польські пісні. І ми складаємо щирі побажання Ювилятам!

— **Філєсевічові підвисшено кару.** Відклик убийника пок. Косвеллі Романа Філєсевіча з приводу нібито за високої кари (4 роки) не тільки відкинено, а ще й підвисшено йому кару до 7 літ. Від теперішнього орчечення апеляційного суду у Львові нема вже відклику.

— **Невже це правда?** „Słowo Polskie“ в кореспонденції з Ярослава підчеркує спеціяльно, що в святі у честь „незнаного жолнежа“ в тому місті відправило молебні разом з духовенством латинським також духовенство гр.-кат. обряду. Чи то можливе?

— **Ucrainica в чужій пресі.** „Prager Presse“ з 14. ц. м. у своїй славянській хроніці подає в рубриці „Україна“ кілька нотаток з українського культурного життя, м. ин. про оснування у Львові „Товариства письменників і журналістів ім. Івана Франка“. В бібліографії подано зміст „Літ. Наук. Вістника“ ч. 11 і „Старої України“ ч. 7—10.

— **Масонських льож у Чехословаччині** є 11, в тім 5 чеських, 1 словацька, 3 німецькі і 2 мадярські. В Празі істнують 4 чеські й одна німецька льожа. Найстарша чеська льожа носить назву: „Ян Амос Коменски“. Всі инші заложено після розвалу Австро-Угорщини.

— **Преса в Данії.** Ця мала високо-культурна країна, що має ледви 3,7000.000 мешканців, отже половину числа українського населення під Польщею, видає „тільки“ 320 щоденників, що мають разом понад міліон накладу. Почтим в Данії виходить ще 750 тижневиків, місячників і т. д., не числячи гумористичних журналів, переглядів мод, то-що. Таким чином кожний третій мешканець Данії читає щоденну ґазету, а певно нема там ні одної людини, що не мала би принаймеше одного тижневика дома. Наклад усіх щоденників у Польщі не доходить навіть до 500.000 примірників, хоч ця держава має понад 27.000.000 мешканців. Про відносини на тому полі у нас соромно навіть згадувати. Нехай кожний читач виведе собі сам відповідні порівнання...

— **Наукова поїздка Луначарського до Німеччини.** „Берлінер Тагблят“ довідується, що народній комісар для освітніх справ Луначарський приїде небавом до Берліна, щоби пізнати там докладно німецькі освітні установи й розбудувати духовий звязок між Німеччиною й Росією. Він буде мабуть присутним на премієрі своєї драми „Увільнений Дон Кіхот“, що заповіджена на 27. ц. м. в Народньому театрі (Volksbühne).

— **Нагороди Нобля** 1924 за праці з медицини, хемії і літератури не буде. Так рішила комісія, що признає нагороди Нобля у Штокгольмі. Нагороду за праці з ділянки фізики признано відомому шведському професорові Зіґбану, що має тепер ледви 39 літ.

— **2373 осіб убито** за час 18 місяців при автомобілевих катастрофах у Парижі. З того в 1924 р. вбито 1594 осіб (484 шоферів і 1110 инших). За перший піврік 1926 число вбитих осіб виносить 779, з того 269 шоферів.

З судової салі.

Процес Штайґера.

Двайцятьсемий день розправи.

Далі йде переслухання свідків, між якими зізнає і батько обвинуваченого Штайґера Хаскель Штайґер.

Перший свідок **Збіґнєв Головецкі**, ученик кадетської школи, син Ірини Гарнішової, за першим мужем Головецкої. Стоячи в момент атентату на бальконі дому ч. 9 при Марійській площі, він бачив спадаючий предмет на висоті бальконів каварні Де Ля Пе. Предмет упавши на землю почав диміти і горіти. Мати свідка зімліла з перестраху. Всі домашні думали, що бомбу кинув хтось із каварні.

Свідок **Евгенія Ільчишин**, 13-літня учениця приватної школи була в критичній хвилі теж у помешканню Гарнішової. Вона, побачивши димлячу бомбу перелякалася і почала ратувати зімлілу Гарнішову.

Свідок **Гел. Кулік**, кравчиня йшла з товаришкою Пасіввою до праці. Перед проїздом президента стала разом з товаришкою біля склепу Байєра. Вона не бачила, хто кинув і звідки кинув бомбу, а бачила цю останню вже на землі, як вона горіла. Тоді обидві вони втікли на вали. Одначе побачивши по хвилі, що когось арештують на хіднику біля брами ч. 1, підбігла туди з цікавости. Куліківна була свідком арештування Штайґера. Вона мала враження, що Штайґер щось заперечував, але його слів не чула. За те чула, як Пастернаківна сказала до поліцая: „Мені здається, що це той пан кинув бомбу“. В тій хвилині свідок відійшов і поза тим не бачив нічого.

На запит члена трибуналу Гатінгера, чи свідок бачив якусь даму в жалобі, що держала Штайґера за руку, свідок відповів, що ні.

Свідок **Софія Пассівна**, повторила те, що зізнав попередній свідок. На запит одного зі суддів присяжних, чи не завважила вона кого иншого крім Пастернаківної, що придержував би Штайґера, відповіла, що не завважила. Вона каже, що Штайґер у хвилі арештування твердив, що нічого не кинув, а Пастернаківна сказала: „здається, що це той“. Щойно по хвилі, коли якийсь пан запитав, чи це напевно виновник, вона відповіла: „це напевно він“.

Свідок **Самуель Винник**, купець зізнав, що в Рільничому Банку другого дня доразового суду оповідав йому Михайло Лесняк (тепер у війську) таку пригоду: Лесняк в хвилині атентату вийшов до брами того дому, в якім арештували Штайґера і застав там женщину, — пізнійше виявилося, що це Пастернаківна, — яка когось шукала. Завваживши по хвилі Штайґера, сказала: здається, що це той. Свідок того самого дня повідомив про те редакцію „Хвилі“ але там йому заявили, що доказове поступування вже покінчене і тому Лесняк своїх зізнань вже не може зложити в суді.

Свідок **Юлій Морер** бачив, як Штайґер сідав разом з поліцією і Пастернаківною до авта, на якому їхав Лукомскі. Котрийсь з поліцийних урядників говорив щось голосно Лукомскому. До розмови вмішалася Пастернаківна і заявила: „Здається, що це той пан кинув бомбу“.

На запит д-ра **Ляндава**, чи Лукомскі відповів що на заміт Пастернаківної, свідок відповів більше менше так: По ньому видно, що то він кинув бомбу.

Провідник трибуналу каже, що не може допустити до того роду питань, бо свідка покликано виключно на обставину, чи Пастернаківна вимовила „здається“. На питання оборони зізнає свідок, що ніхто Штайґерові нічого до вуха не говорив, бо це було неможливе. За те свідок бачив, як здалека хтось кричав та вимахував руками. Був то Фіхман, який кликав, що Штайґер невинний.

Обор. д-р **Ляндав** поставив внесок, щоби відчитати той уступ із зізнань Ледльової, в якому вона описує місце, на якому стояла в часі замаху, та на яке вказала в часі льокальної візії.

Свідок **Хаскель Штайґер**, батько обвинуваченого зізнає, що син його був боязливим, з людьми приставав мало, був дуже добрим учеником а по політичним переконанням був сіоністом. Був усе спокійним і релігійним. Комуністом ніколи не був. Я дивуюся, що син так довго терпить. До атентатів усе ставився неґативно. А по атентаті на Пілсудского у Львові, син сказав зі здивуванням: „Як у нас можуть діятися такі речі?“ Далі оповідає свідок про те, як довідався про арештування сина, про ревізію в дома, про ґранати на стриху. Відносно цих останніх, то свідок висловив припущення, що це провокація поліції. Потім ставила свідкові питання оборона і судді присяжні. Всі запити відносилися переважно до характеристики Штайґера як сина і як людини.

На тому суботнішню розправу закінчено.

Біржа.

Гроші.

Америк. дол. 6·80 — 6·83, канад. дол. 6·30 — 6·35, чеські кор. 0·19·00 — 0·20·00, леї 0·02·75 — 0·03·00, франки фр. 0·27·75 — 0·29·00, фр. швайц. 1·25—1·30, англ. фунти 31·50 — 32·00.

Золото. 20 кор. 27·40 — 27·70, 20 франк. 25·40—25·50; 20 марк. 30·00 31·00; 10 руб. 34·50—35·00.

Сріблo. Австр. кор. 0·54·00—0·55·00, 5 лей кор. 2·80—3·80, фльорени 1·40 -1·55, рубл. 2·30 — 2·48, рубель дрібним сріблом 1·20 —1·25.

Збіжжя.

Пшениця краєва з 1925 р. 20·50 — 21·50, жито галицьке з 1925 р. 14·75—15·25, ячмінь галицький бров. —.— до —.—, овес гал. 16.00—16·50.

ОПОВІСТКИ.

Український мішаний хор Д. Котка у вівторок 17.XI. м. Бережани. у середу 18.XI. м. Бережани. 768 9-?

На увагу українським студентам! Усіх тих студентів, що старалися о приняттю на польські Високі Школи, а подання яких польські університетські чинники відкинули, просимо в найкоротшому часі подати нам про це докладні інформації. Редакція. 1—1

Подяка.

За дар матерії на одяг для 5-тьох голих діточок, у дні 27. жовтня ц. р. складаю отсим горячу подяку Вп. П. Романові **Зубикові**, торговля блаватних товарів у Львові, вул. Галицька. — Таке патріотичне купецтво гідне спеціяльної уваги й піддержки з боку якнайширшого громадянства. В Косові, 5. листопада 1925. Хора мати і 5 голих дітей. 1—1

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10.